MARMARA ÜNİVERSİTESİ

Marmara University

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU

School of Physical Education and Sports

3. ULUSLARARASI SPOR BİLİMLERİ KONGRESİ

11 - 13 Mayıs 2000

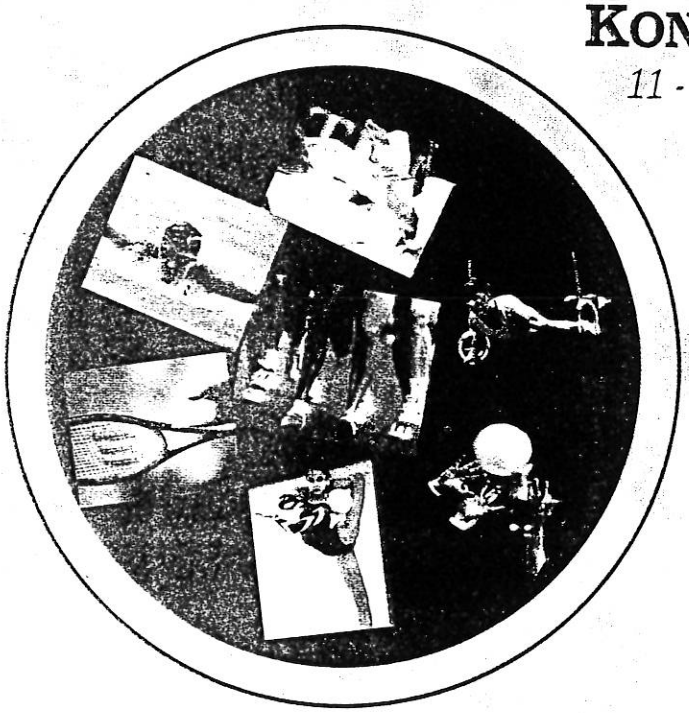

3rd INTERNATIONAL SPORTS SCIENCES CONGRESS

May 11-13, 2000

Polat Renaissance Hotel - İSTANBUL

KKTC'DE KİTLE SPORU VE TESİS POLİTİKALARINA İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA

F.ERALP*, A.KEPOĞLU*, M.YORULMAZLAR*,
N.S. BURGUL**

BU çalışmanın amacı; KKTC'nin kuruluşundan bugüne kadar kamu kuruluşları tarafından sunulan tesis ve hizmetlerle, ülkedoe hayatını sürdüren bireylerin spora bakış açıları, ilgi duydukları spor branşları, ülkede olmasını istedikleri spor tesisleri belirlenerek, bu veriler karşılaştırılacaktır.

Çünkü; KKTC Spor Dairesi yöneticilerinin kısa ve uzun vadede nispeten kontrol edebileceği ve edemeyeceği faktörler vardır. Kontrol edebileceği bazı faktörler şunlardır. Spor tesisleri inşaat yeri, spor tesisi yapımı, kitle spor programları hazırlanması, uygulanması, tutundurması ve yaptırım gücüdür. Kısa dönemde kontrol edemeyeceği faktörler dış faktörlerdir. Bunlar ise ülkede hayatını sürdüren bireylerin sahip bulundukları; sosyal, kültürel, demografik veteknolojik seviyeler olarak sıralayabiliriz. Araştırmanın sağlayacağı faydaları iki grupta toplayabiliriz. Bu araştırmadan KKTC Spor Dairesi yöneticileri, spor tesisi yatırımı yaparken ve kitle sporu programı oluştururken dış çevre şartlarını değerlemede faydalanabilirler. Araştırma, KKTC genelinde yapılan ilk saha çalışması özelliği taşıdığından akademisyenlere yararlı olacağı umut edilmektedir.

Araştırma 4 ana yerleşim birimi olan; Lefkoşa, Girne, Magusa ve Güzelyurt kazalarında ve köylerinde yaşayan örnek bireylere uygulanmıştır. Örnem bireyler tesadüfi örnekleme yöntemiyle tesbit edilmiştir. Cinsiyek, yaş grubu, medeni durumları, eğitim seviyeleri, gelir seviyeleri ve meslek gruplarının hepsine eşit oranda ulaşılmış ve ankete katılacak örnek bireyler KKTC'nin genel nüfusundan 0-10 yaş arasındaki bireyler çıkarılarak örneklemenin seçileceği ana kütleye ulaşılmıştır. Ana kütleyi oluşturan bireylerin miktarı, kaza ve köylerde yaşayan bireylerin nüfus miktarına oranlanarak kaza ve köylerde anket yapılacak birey sayısına ulaşılmıştır.

Sonuçlar SPSS paket istatistik programında analiz edilmiştir. Frekans, çapraz tablo ve ki-kare ilgi analizi kullanılarak yorumlandırılmıştır. Araştırmamız mümkün olduğunca güveninirlik ve geçersizlik kaynaklarından arındırılmaya çalışılmıştır.

* M.Ü. BESYO ** D.A. BESYO

KKTC' DE KİTLE SPORU VE TESİS POLİTİKALARI ARAŞTIRMASI

A. KEPOĞLU, F. ERALP, M. YORULMAZLAR, N. BURGUL

Araştırmanın Problemi:

KKTC'de hayatını sürdüren bireylerin kitle sporu ve tesisler hakkındaki düşünceleri ile çevre faktörleri ve Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Spor Dairesinin sahip olduğu tesisler ve yürütüğü faaliyetleri arasındaki ilişkinin tanımlanmasıdır.

Araştırmanın amacı, önemi ve kapsamı:

Temel amaç, inceleme konusu olan olayın değişkenleri ve bu değişkenler arasındaki ilişkileri tanımlamak ve tanımlamaya dayanarak ileriye dönük tahminler yapabilmaktir. Bu nedenle bu modelin kullanıldığı araştırmalarda çoğu kez iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanır. Bu araştırmadan Gençlik ve Spor Bakanlığı yetkilileri ülkede spor tesisi yatırımı yaparken ve kitle spor programı oluştururken dış çevre şartlarını değerlendirmede faydalanabilir. Bu araştırma,KKTC çapında yapılan ilk çalışma olma özelliği arzettiğinden ,genel olarak Kitle Sporu ve Tesis Politikaları oluştururken akademisyenlere

yararlı olacaktır. Birinci bölümde ülkede mevcut bulunan spor tesisleri ile ilgili teorik çalışma yapılmıştır. İkinci bölümde ülkede hayatını sürdüren bireylere 19 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Kapsamı KKTC ile sınırlıdır.

Araştırmada karşılaşılan zorluk ve sınırlılıklar:

Araştırmaya katılan deneklerin anket sorularına verdikleri cevaplar samimi ve doğru kabul edilerek değerlendirmeye alınmıştır.

Meteryal ve Metod:

Bu araştırma teorik ve alan çalışması olarak iki ana bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde KKTC spor yatırımları, spor faaliyet ve organizasyonları ile temel eğilimler ele alınmıştır. İkinci bölümde ise anket uygulama aşamasına geçilmiştir. Burada iki grup değişken incelenmiştir. Birinci grup değişkenler bağımlı değişkenlerdir. Bu değişkenler kitle sporu ve tesislere etki eden sosyal ,demografik ,ekonomik faktörlerle spor dairesince faaliyetleri yürütülen spor dalları ve mevcut spor tesisleri bağımlı değişkenleri teşkil etmektedir. İkinci grup degişkenler bağımsız değişkenlerdir. Bunlar sosyal faktörlere ilişkin değişkenler, demoğrafik faktörlere

ilişkin değişkenler ve ekonomik faktörlere ilişkin değişkenlerdir.

Anakütle ve Örnek Kütle:

Araştırmanın anakütlesi KKTC' de hayatını sürdüren bireylerdir. Anakütleyi meydana getiren bireylerin genel toplamı kaza ve köylerde hayatını sürdüren 9 yaş ve üstündeki nüfus toplamları oran olarak genel toplam (anakütle) içindeki yüzde payları bulunmuştur. Daha sonra bu yüzdeler anket miktarına oranlanarak her kaza ve köy' e kaç anket uygulanacağı bulunmuştur.

Anketin Hazırlanması:

Araştırmada soruların önceden hazırlanarak direk veya dolaylı olarak sorulduğu anket yöntemi uygulanmıştır. Belirtilen amaca uygun olarak hazırlanan anket formunda 19 soru mevcuttur.

Anketin Uygulanması:

Anket uygulaması araştırmacı tarafından ve dört üniversite öğrencisinin yardımları ile yapılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi:

Anket formları ile toplanan bilgiler ön kontrolden geçirilmiş, kullanılmaz anket formları ayıklanmıştır. Analize katılan anket sayısı 283 'dür. Anketler daha sonra kodlanmış ve datalar bilgisayara girmeden önce kolaylık sağlar düşüncesiyle her anketteki değişken bir satıra sığabilecek şekilde geliştirilmiş olan tablolara dökülmüştür. Bilgi ve verilerin analizinde istatistik paket proğramlarından yararlanılmıştır .Bilgi ve veriler önce basit daha sonrada çapraz tablolar halinde sunulmuş ve değerlendirmelerde "ki - kare (chirsquare) "analizi kullanılmıştır.

Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliliği:

Araştırmanın geçerliliği ve güvenirliliğini etkileyecek olan olgunlaşma, test ,araç ve seçim gibi çeşitli geçersizlik kaynaklarından mümkün olduğunca arındırılmış olduğu ,örnekleme oranının nispeten küçük

olması dışında güvenilirliğinin kabul edilebilir sınırlar içinde kaldığı söylenebilir.

SONUÇ:

KKTC' de yaşayan örnek bireylerin önem verilmesini istedikleri spor branşları; atletizm, badminton, binicilik, bisiklet, bilardo, cimnastik, güreş, hentbol, okçuluk, uzakdoğu sporları, voleybol, vücut geliştirme ve yüzmedir.

Tüm yaş gruplarının %86' sı, 21-30 yaş grubu örnek bireylerin tamamı spora ilgi duymaktadırlar. Spora ilgi duymada kadın örnek bireylerin oranı %78,4 gibi yüksek çıkmıştır.

Devlet görevlileri ve işşizlerin tamamı spora ilgi duymaktadırlar. Bu meslek gruplarından işsizler ve emeklilerin zaman kısıtlaması yoktur. devlet görevlileri için zaman kısıtlaması söz konusudur. Spor eğitim ve katılım programlarında bu özellikler gözönüne alınmalıdır.

Örnek bireylerin sporu gereği gibi yapılamamasına neden olarak gördükleri maddi imkansızlıklar; izleyicileri, amatör sporcuları, lisanslı sporcuları, antrenörleri ve

yöneticileri farklı boyutlarda olumsuz olarak etkilemektedirler. Sporun gereği gibi yapılamamasına ikinci neden olarakda, KKTC' de bölgelerde istenen branşa ait yeterli tesisisin olmamasını görmektedirler.

Örnek bireylerin bölgedeki spor yöneticilerinin, bölge insanının spor branşlarında başarılı olmasını sağlayan etkenler arasında oran olarak düşük bulmaları da düşündürücüdür.

21-30 yaş grubu örnek bireyler faal olarak sporla iç içedir. Örnek bireylerin eğitim seviyeleri yükseldikçe spora olan yakınlıkları izleyicilikten amatör ve lisanslı sporculuk yönünde artmakta olduğu tespit edilmiştir. Örnek bireylerin 11-20 yaş grubunun %45,5'i, 21-30 yaş grubunun %31,8'i basketbol branşına önem verilmesini istemektedirler.

Çalışmamıza katılan erkek örnek bireylerin %60,3'ü futbolu, %6,4'ü voleybolu ve %8,5'i ise basketbolu 1.derecede yine kadın örnek bireylerin %22,9'u voleybolu, %11,4'ü basketbolu ve %8,6' sı futbol branşını 1.derecede tercih etmektedirler.

KKTC Spor Dairesi yöneticileri araştırmamız neticesinde ortaya çıkan yukarıdaki bulgulara göre spor tesisi yatırımı ve kitle sporu programlarını dış çevre şartlarını daha iyi analiz ederek oluşturabileceklerdir.

KAYNAKLAR:

1- KKTC GSÇB:"Spor Federasyonları", 5. Spor Şurası Bildirileri, 1991
2- KKTC GSÇB:"Spor Federasyonları", 6. Spor Şurası Bildirileri, 1994
3- KKTC BAŞBAKANLIK DPÖ: Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1978-1982), DPÖ Yayını, Lefkoşe, 1978
4-KKTC BAŞBAKANLIK DPÖ: İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1988-1992), DPÖ Yayını, Lefkoşe, 1988
5-KKTC BAŞBAKANLIK DPÖ: Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1993-1997), DPÖ Yayını, Lefkoşe, 1993
6-Burgul, N.,S., "Kuzey Kıbrıs türk Cumhuriyeti' nde Sporu Geliştirme Çalışmaları, (1975- 1994),